

ЛЮДИНОТВОРЧИЙ АСПЕКТ МЕДІАКУЛЬТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Людина, яка тим чи іншим чином дотична до медіакультури, набуває із певних специфічних онтологічних рис та здібностей щодо орієнтування у світі медіакультури та поза його межами, які визначаються її попереднім контактом із цим особливим світом буття. Ми маємо справу із формуванням та поширенням особливого культурно-антропологічного типу – людини медіакультури, яка є носієм, реципієнтом та транслятором смислів, цінностей, моделей поведінки медіакультури як домінуючого типу культури сучасного суспільства. Подібні моделі завжди є абстракціями і тому, схоплюючи найбільш суттєві характеристики, все ж є спрощенням прояву людської природи кожного конкретного індивіда, перебуваючи з ним у діалектичному відношенні загального з одиничним. Відштовхуючись від історичної сутності людини, у філософії, культурології, соціології формуються теоретичні конструкти «первісної людини», «людини епохи бароко», «пролетарія» і «буржуа» тощо. У даному контексті людина «завжди представлена як така, що живе з іншими людьми у конкретно-історичному суспільстві» [2, с.7]. Не виключаючи певного рівня абстрагування, даний підхід віддзеркалює конкретно-історичні аспекти буття людини, виходячи із її загальнолюдської сутності як людини «взагалі».

Ми звертаємось до моделі, яка надає можливість описати та пояснити особливості світогляду та поведінки людини у конкретному локусі та хроносі. Поняття «людина медіакультури» є новим для гуманітаристики, хоча феномен людини медіакультури має тривалу історію та був відображений і найрізноманітніших теоріях культурного та соціального розвитку. Російський філософ В. Возчиков під поняттям «людина медіакультури» розуміє «...

всякого, хто стикається зі сферою медіа» [11, с.75], досліджуючи специфіку природи людини в обставинах суспільства, яке він, посилаючись на цілу плеяду дослідників, називає інформаційним. Таке суперечності призводить нас до необхідності визначення двох різних обсягів поняття «людина медіакультури». На наш погляд, людину медіакультури можна визначати у широкому та вузькому смислах. Звертаючись до більш широкого трактування людини медіакультури, маємо на увазі кожного, хто використовує медіа як носій інформації у процесі виробництва та передачі кодів, тобто кожного, хто для комунікації використовує не лише канал безпосередньої усної взаємодії. Так, людина медіакультури виникає разом із виникненням перших наскельних малюнків.

С. Шайхїтдінова у контекст дослідження проблеми людини медіакультури додає обов'язковий зв'язок з історичним контекстом, а саме суспільством з домінуванням медіа. Так вона зазначає, що «процес розвитку соціальності в епоху модернізації суспільства розглядається в постійному співвіднесенні з проблемою існування індивіда, що знайшло вираження в такому понятті як «ситуація людини» [3, с.4]. Саме ««ситуація» репрезентує певне аналітично нерозчленоване конкретно-історичне побутування проблеми людини» [3, с.2], яку вона окреслює як «медіатизація суспільного життя». Первісна людина медіакультури та сучасна людина медіакультури у контексті їх приналежності до медіакультури має одну визначальну спільну рису – це оформлення власних думок у символічні форми, коди та знаки за допомогою матеріальних носіїв. У той же час визначальним фактором для характеристики сучасної людини медіакультури є те, що сама медіакультура стала домінуючим типом культури та отримала грандіозний розвиток із виникненням нових засобів комунікації. Отже, людина медіакультури – це людина, яка живе в період домінування медіакультури, постійно стикається з медіа та їх впливом.

Отже, розробка поняття «людина медіакультури» актуалізує та визначає першочерговими у контексті людинотворчого виміру медіакультури проблему суб'єктності (активності) людини та проблему особливостей взаємовпливу

людини та медіакультури як проблема суб'єкт-об'єктних відносин. Такий підхід вимагає подальшого наукового дослідження, у першу чергу, через необхідність виявлення важелів протидії деструктивним проявам медіакультури та переосмислення нових освітніх проєктів, зокрема змішаного навчання.

Список використаних джерел

1. Возчиков В. А. Текст медиакультуры: личностное восприятие как проблема [Текст] / В.А. Возчиков // Общество. Среда. Развитие (Terra Humana). – № 2, 2008. – С. 74-84.
2. Козлова Н. Н. Социально-историческая антропология [Текст] / Н. Н. Козлова. – М.: Ключ-С, 1998. – 156 с.
3. Шайхитдинова С. К. Информационное общество и "ситуация человека" (Эволюция феномена отчуждения): автореферат диссертации на соискание ученой степени д.филос.н.: специальность 09.00.11 [Текст] / С. К. Шайхитдинова [Каз. гос. ун-т им. В.И. Ульянова-Ленина]. – Казань: 2004. – 50 с.